

Žalovaný vedl exekuci na pohledávku 428 Kč, jež zapůjčil dlužník Karel L. Martinu H-ovi. Žalobkyně Růžena L-ová žalovala o nepřipustnost exekuce na pohledávku, tvrdíc, že Karel L. poskytl zápůjčku z jejích peněz. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Správný jest názor dovolatelky, že »předmětem exekucí stíženým« podle § 37 ex. ř. jsou i pohledávky; neboť i na nich mohou příslušet třetím osobám práva, činící výkon exekuce nepřipustným. (Viz rozh. víd. n. s. Gl. U. n. ř. čís. 501, 4016, 7671 — rozh. čís. 2054, 4235, 7224, 10.366 sb. n. s.). Jest však třeba, by pohledávka, na kterou se exekuce vede, byla totožná s pohledávkou, k níž žalobce uplatňuje své právo. Pohledávka jakožto výron obligačního poměru vzniká mezi dvěma určitými osobami, věřitelem a dlužníkem, a osobami těmi při vzniku jest individualisována. Třebaže napotom nastala změna na straně věřitelově, na př. postupem (cesí), zůstává i pak pohledávka totožná. (§ 1394 obč. zák.); proto se přiznává žaloba podle § 37 ex. ř. postupníku proti exekuci vedené na pohledávku po postupu. Dovatelka uznává za správné zjištění, že pohledávka 428 Kč vznikla tím způsobem, že Karel L. zapůjčil Martinu H-ovi hotové peníze a že tak vznikl mezi Karlem L-em a Martinem H-em obligační poměr. Je-li tomu tak, vznikla z tohoto obligačního poměru, ze zápůjčky, pohledávka jen Karlu L-ovi, třebaže ku poskytnutí zápůjčky použil peněz dovolatelky; jen jemu vznikl nárok proti Martinu H-ovi na vrácení zapůjčených peněz (§ 983 obč. zák.). Žalobkyně nemá k této pohledávce žádného práva, a vrácení svých peněz může požadovati jen od svého manžela. Vyvozuje-li dovolatelka dále, že pohledávka takto vzniklá jest jejím výhradním vlastnictvím, čemuž lze rozuměti jen tak, že přísluší jedině jí, činí závěr zcela nelogický, jež nelze uvést v soulad s tím, co bylo řečeno o obligačním poměru Karla L-a a Martina H-a. Neboť nemůže býti dovolatelka výhradnou věřitelkou Martina H-a současně se svým manželem. Buď má proti němu pohledávku Karel L., a exekuce proti němu vedená na tuto pohledávku se nedotýká práva dovolatelky, nebo má pohledávku proti Martinu H-ovi dovolatelka, ale tato její pohledávka není exekucí dotčena. V obou případech není pro žalobu podle § 37 ex. ř. zákonitého podkladu, totiž práva, které by bylo dotčeno exekucí vedenou žalovaným. Proto právem odvolací soud zamítl žalobu.

Čís. 11518.

Ustanovení § 6 zákona o ochraně nájemců čís. 44/1928 v doslovu zákonů čís. 30 a 166 z roku 1930 netýká se nájmu obchodních místností.

Smrtí nájemníkovou se nájem obchodních místností podle § 1116 a) obč. zák. nezrušuje. Pozůstalost po nájemníku, pokračujíc v nájmu ze-

snulého, požívá co do najatých obchodních místností ochrany nájemníků, když a pokud ji měl zůstavitel. Na věci se nic nemění tím, že jde o pozůstalost ještě neujatou.

(Rozh. ze dne 31. března 1932, Rv II 158/32.)

Proti výpovědi z nájmu obchodní místnosti, již dal pronajímatel pozůstalosti po Aloisu D-ovi, namítla žalovaná pozůstalost najmě, že nájemní poměr podléhá ochraně nájemníků. Pro cesní soud první stoli ce ponechal výpověď v platnosti, o d v o l a c í soud výpověď zrušil. D ů v o d y: Smrtí některé ze stran se nájemní smlouva neruší; práva i povinnosti z nájemní smlouvy přecházejí podle všeobecných zásad na dědice (§ 1116 a) obč. zák.). Byl-li předmětem nájmu byt, může podle § 1116 a) obč. zák. dáti i pronajímatel i dědic zákonnou výpověď, pakliže však byly předmětem nájmu jiné místnosti, zejména obchodní, a je-li smlouva uzavřena na určitou dobu, nedopouští zákon její předčasné zrušení z důvodu nájemníkovy smrti, protože zavedený obchodní podnik zůstavitelův tvoří nezřídka jediný zdroj výživy pro celou jeho rodinu a má zůstat zachován i dědicům, by v něm pokračovali (srov. motivy k III. dílčí novele str. 322 a rozh. čís. sb. 5674). Podle zákona o ochraně nájemníků, nejde-li o místnosti podle § 31 zák. na ochranu nájemníků z tohoto zákona vyloučené, čehož v souzeném případě není, nedotýká se smrt nájemníka ochrany najatých místností, nejde o nový nájem, nýbrž o vstup do starého nájmu a o pokračování v něm. Byl-li chráněn nájemník, jest po jeho smrti a až do odevzdání pozůstalosti chráněna neujatá pozůstalost (rozh. čís. 4903, 5862, 6112, 8064) a po odevzdání pozůstalosti dědic jako universální sukcesor, jehož práva jsou totožná s právy zůstavitelovými (§ 547 obč. zák. a rozh. čís. 5674), a to ať jde o obytné nebo o jiné místnosti, neboť co platí o bytech, platí podle § 30 zák. o ochr. náj. o jakýchkoli jiných místnostech, které jsou předmětem nájemní smlouvy. K tomuto důsledku se dospěje již podle §§ 1, 4 a 30 zák. o ochr. náj. Chce-li tedy pronajímatel dáti výpověď buď neujaté pozůstalosti nebo dědici, musí si k tomu vyžádati svolení soudu v mimosporném řízení. Neučiní-li tak, a brání-li se vypovězená strana z toho důvodu proti výpovědi, jest vysloviti rozsudkem, že se výpověď zrušuje, protože není pro ni věcného a právního podkladu (§ 572 c. ř. s. a rozh. čís. sb. 6813). Námitka, že vypovídaná strana požívá záštity zák. o ochr. nájemníků, jest námitkou hmotněprávní, o níž jest rozhodnouti rozsudkem podle § 572 c. ř. s., nikoli snad námitkou procesuální, námitkou nepřípustnosti pořadu práva (rozh. čís. 8064, 6596, 3337, 3741 sb. n. s.). V námitkách žalované strany jest vše, čeho jest třeba k rozhodnutí. Neboť vytýká v nich výslovně, že se na nájemní smlouvu s vypovídací stranou vztahuje zákon o ochraně nájemníků, takže může býti dána výpověď jen se svolením soudu z důležitých důvodů uvedených v zákoně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právní posoudil odvolací soud věc správně. (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Odkazuje se především na důvody napadeného rozsudku. K vývodům dovolání jest dodati, pokud se týče uvéstí toto: Ustanovení § 6 zákona o ochr. náj. čís. 44/1928 v doslovu zákonů čís. 30 a 166 z r. 1930 netýká se nájmu obchodních místností, nýbrž jen nájmu bytu (sb. n. s. 5528, 10287) a nelze z něho, pokud jde o nájem obchodních místností, o jeho trvání a ochranu, nic dovozovati (srov. uvedená rozhodnutí). Podle § 30 zákona o ochr. náj. požívají ochrany nejen byty, nýbrž i jiné, tedy i obchodní místnosti, pokud nejsou podle § 31 téhož zákona z ochrany vyloučeny, čehož v projednávaném případě není. Smrtí nájemníkovou se nájem obchodních místností podle § 1116 a) obč. zák. nezrušuje. Pozůstalost po nájemníku (§§ 531, 547 obč. zák.) pokračující v nájmu zesnulého, požívá co do najatých obchodních místností ochrany nájemníků, když a pokud ji měl zůstavitel. Na věci se nic nemění tím, že jde o pozůstalost ještě neujatou. I ta je nositelem práv a závazků zemřelého (§ 547 obč. zák.) a ochrana nájemníků přechází na ni (sb. n. s. čís. 5674, 5842, 6112, 8064, 10287 a j.). Zesnulý Alois D. požíval, o čemž není sporu, ochrany nájemníků co do vypovídaných místností, podle řečeného požívá ochrany té i jeho pozůstalost a byla proto z vypovídaných místností možná výpověď jen se svolením soudu podle § 1 a násl. zákona na ochr. náj. Výpověď, o níž jde, daná bez svolení soudu, jest tedy bez věcného a právního podkladu a odvolací soud zrušil ji právem. (sb. n. s. čís. 3437, 3741, 6465, 6596, 6838, 8064, 8971).

Čís. 11519.

Poddlužník má podle § 294, čtvrtý odstavec, ex. ř. právo k rekursu, třebaže nebyl v usnesení povolujícím exekuci zároveň vyzván, by se vyjádřil ve smyslu § 301 ex. ř. Při exekuci zabavením výslužného, příslušejícího povinnému z pensijního pojištění, přísluší poddlužníku právo k rekursu i tehdy, tvrdí-li, že není vůbec nositelem pensijního pojištění, nýbrž že nositelem pensijního pojištění jest jeho pensijní ústav jako náhradní ústav (§ 105 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 1. dubna 1932, R I 1071/31.)

K vydobytí peněžité pohledávky povolil soud první stolice exekuci zabavením jedné třetiny výslužného, příslušejícího dlužníku proti poddlužnici, firmě P. K rekursu poddlužnice rekursní soud exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Napadené povolení exekuce jest nepřipustné a protizákonné, poněvadž, ať zabavené pensijní požitky přísluší povinnému dlužníku proti firmě P., jak uvedeno jest v exekučním návrhu, nebo proti pensijnímu ústavu této firmy, který jest prý samostatným ústavem náhradním ve smyslu § 105 a násl. zák. ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., jest exekuce na tyto pensijní požitky podle § 46 cit. zák. nepřipustná a právně bezúčinná, poněvadž podle tohoto